

25 rokov

Ligy proti reumatizmu
na Slovensku

2015

Obsah

Pár slov na úvod...	... 3
Spomienky na založenie <i>Ligy proti reumatizmu</i>	... 4
Z listu zakladajúceho člena LPre SR <i>JUDr. Viktora Milatu</i>	... 5
O Lige	... 6
História a medzinárodný význam <i>Ligy proti reumatizmu SR</i>	... 6
Súčasnosť <i>Ligy proti reumatizmu SR</i>	... 9
Správy z miestnych pobočiek a klubov LPre SR	... 13
Zaniknuté miestne pobočky <i>LPre SR</i>	... 27
Milníky <i>Ligy proti reumatizmu SR</i>	... 28
Súťaž esejí o Cenu Edgara Stena	... 32
Plány <i>Ligy proti reumatizmu</i>	... 32
Summary	... 34

Editorka: Jana Dobšovičová Černáková
Redakčná úprava: Elvíra Bonová, Mária Bónová
Grafická úprava: Leo Šiller
Ďalej sa na príprave publikácie podieľali:
Jozef Rovenský, Viktória Ďurišová, MP/K
Fotografie: z archívu LPre SR, MP/K

Vydavateľ:
Liga proti reumatizmu na Slovenku, Piešťany, 2015

ISBN 978 – 80 – 970590 – 3 – 3

Pár slov na úvod...

LPre SR si v roku 2015 pripomína už 25. výročie svojho založenia. Pri tej výnimočnej príležitosti sme pripravili zborník „25 rokov Ligy proti reumatizmu na Slovensku“.

Naším zámerom bolo na dôstojnej úrovni zmapovať históriu, súčasnosť i plány LPre SR. Pripomenúť pamätníkom i mladej generácii začiatky činnosti našej Ligy v roku 1990. Vznikla po „nežnej revolúcii“, keď už bolo možné, aj na Slovensku, zakladať špecializované patientske združenia. Bola to odvážna a vizionárska iniciatíva lekárov a niekoľkých zanietovaných pacientov.

Ligu proti reumatizmu na Slovensku založili Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP, spolu s docentom MUDr. Tiborom Urbánkom, CSc., MUDr. Máriou Orlovskou, JUDr. Viktorom Milatom, JUDr. Karolom Gecikom a ďalšími spolupracovníkmi. Prvým štatutárom LPre SR bol doc. MUDr. Urbánek, CSc. Všetkým im patrí vrelé poďakovanie a naša úcta!

Liga rástla a rozvíjala svoju činnosť. Aj po rokoch sme v LPre SR zostali verní princípom vyjadrujúcim filozofiu „pomoc k svojpomoci“ a zodpovednosti za svoje zdravie i stav ochorenia. Všetky počiny a aktivity LPre SR sú naďalej hnacou silou úspechu a rastu nášho patientskeho združenia.

Dôležitou súčasťou zborníka sú správy z miestnych pobočiek a klubov LPre SR. Nezabudli sme ani na vymenovanie najdôležitejších mílnikov v činnosti a histórii Ligy, aby sa na nič dôležité nezabudlo a zborník poslúžil aj po rokoch ako dôkaz, že tu bolo patientske združenie pre reumatikov s moderne rozvinutou a systematickou činnosťou.

Na začiatku sme brali našu činnosť globálnejšie, ako službu všetkým pacientom s reumatickým ochorením, samozrejme zacielenú na členov Ligy. Každý človek má svoj silný príbeh. Ku každému jednému treba pristupovať aj výsostne individuálne.

Uvediem príklad. Najmladší člen LPre – Klubu Kĺbik má ešte len 2 roky a je na tom tak zle, že už mu tradičné lieky na reumu nezaberajú a je odkázaný na biologickú liečbu. Niektorí pacienti túto liečbu berú v kombinácii s agresívnou chemoterapiou. Toto ochorenie je chronické

a človeka ovplyvní vo všetkých oblastiach života. Dieťa – pacient to má o to ťažšie, že si samo nevie pomôcť. Je teda logické, že musel prísť niekto alebo niečo, čo by pomohlo. Naše úsilie a snahy sú skutočným poslaním. Sami sme pacienti so svojimi problémami, ale ak ste neraz jediný, ktorí môžu naliať povzbudenie a nádej, vtedy osobné potreby idú bokom. Jednoducho, ak ste jediný kto môže, tak musíte!

Môžeme smelo konštatovať, že pri reume sú najvýraznejšími prejavmi bolesť kĺbov, opuchy a únava či slabosť. Bežný deň pacienta s reumatickým ochorením vie byť náročný na zvládnutie aj tých najtriviálnejších činností. Či už je to bolesť pri chôdzi, pri každom kroku, alebo problémy pri manipulácii s predmetmi. Reumatik si musí svoju energiu rozložiť tak, aby mu vydržala počas celého dňa a často si veľa vecí odopriet, lebo už niet síl, chuti či energie.

Zaujímavé je možno aj to, že najťažšou fázou dňa je pre reumatika ráno. Paradoxne, vtedy sa cítime najhoršie. Sme stuhnutí, unavení, všetko nás bolí, máme zmeravené kĺby, každý pohyb je problém. Žiadnou výnimkou nie sú ani slzy, kým sa trochu rozhýbeme. Sme celkovo spomalení a zošňurovaní akoby do vreca.

Týmto všetkým „statočným hrdinom“ je určená činnosť LPre SR a tiež aj zborník „25 rokov činnosti Ligy proti reumatizmu na Slovensku“, aby mali z čoho čerpať v ťažkých chvíľach a mali sa o čo oprieť. Sme tu pre VÁS!

Jana Dobšovičová Černáková,
predsedníčka LPre SR

Spomienky na založenie Ligy proti reumatizmu

Dňa 23. augusta 1990 sa zišli MUDr. Jozef Rovenský, CSc, JUDr. Karol Gecík, JUDr. Viktor Milata a Doc. MUDr. Tibor Urbánek ako prípravný výbor pre založenie Ligy proti reumatizmu na Slovensku. Dohodli sme sa, že v našom mene je oprávnený konať ako splnomocnenec Doc. MUDr. Tibor Urbánek. Takúto žiadosť sme poslali na Ministerstvo vnútra a životného prostredia SR.

Stanovy Ligy proti reumatizmu na Slovensku boli prijaté na ustanovujúcej schôdzi dobrovoľných pracovníkov 23.8.1990 a schválené Ministerstvom vnútra a životného prostredia SR rozhodnutím dňa 22.10.1990. Liga proti reumatizmu na Slovensku bola charakterizovaná ako pomocná a svojpomocná, dobrovoľná, neprofesionálna organizácia, združujúca svojich členov, ktorí sa aktívne podieľajú na zlepšení starostlivosti o reumatikov.

Liga je nezávislá charitatívna organizácia, pôsobnosť Ligy sa vzťahuje na celé územie Slovenska, od začiatku až doteraz sídlom Ligy sú Piešťany.

Dohodli sme sa, že poslaním Ligy je organizovať spoluprácu všetkých, ktorí môžu a chcú pomôcť lekárom a iným zdravotníckym pracovníkom, pacientom a iným ľuďom ochotným spolupracovať s Ligou. Ďalším dôležitým poslaním Ligy je oboznamovať verejnosť s problematikou reumatických ochorení a usilovať sa o zlepšenie zdravotnej a sociálnej starostlivosti, radiť pacientom postihnutým reumatickými chorobami a usmerňovať ich. Medzi prvoradé úlohy Ligy patria zásady, ktoré sa týkali oboznamovania širokej verejnosti s reumatickými chorobami a informovaním ľudí, ako sa majú chrániť a čo robiť v prípade reumatického ochorenia.

Jednotlivé body v stanovách už od začiatku mali niekoľko zásad, ktoré sa však všetky týkali poradenstva, popularizácie nových vedeckých poznatkov, ďalej sústavného zvyšovania odbornosti v reumatológii v rámci pregraduálnej a postgraduálnej výchovy lekárov a stredných zdravotníckych pracovníkov.

Veľmi dôležité bolo aj predsavzatie spolupráce s Medzinárodnou ligou proti reumatizmu ILAR a EULAR,

Európskou ligou proti reumatizmu.

Reumatické choroby sú závažným sociálno-ekonomickým problémom ľudstva. Sú medzi ostatnými skupinami chorôb na jednom z prvých miest ako príčina pracovnej neschopnosti a invalidity.

Dôležitou súčasťou náplne činnosti LPre SR je časopis Informačný bulletin a iné periodické a neperiodické publikácie.

Osobne si myslím, že naša prvá generácia, ktorá viedla Ligu proti reumatizmu, splnila svoje poslanie založením Ligy a rozvíjaním jej poslania a podporou základného odboru reumatológie na Slovensku a tiež udrzaním nášho Národného ústavu reumatických chorôb.

Počas mojej dlhoročnej kariéry som stretol veľa úžasných ľudí a zažil som neopakovateľné momenty ľudskosti a spolupatričnosti. Spomínam si na stretnutie s mojim učiteľom Dr. P.J.L. Holtom, FRCP z Manchesteru /Anglicko/, dnes žiaľbohu už nebohým. On mi povedal: „Milý Jozef, keby si nič nebol urobil pre reumatológiu, len založenie Ligy proti reumatizmu na Slovensku, tak si dost urobil.“ Bolo to počas jedného z kongresov EULAR.

Som rád, že vedenia Ligy sa ujala nová generácia nadšencov, mladých ľudí, ktorí svojou inšpiráciou, pracovitosťou a usilovnosťou dosahujú význačné úspechy v rozvíjaní činnosti Ligy, nielen doma, ale aj na medzinárodnom poli. Pri tejto príležitosti 25. výročia prajem celému výboru vedenému Mgr. Janou Dobšovičovou Černákovou len to najlepšie a s radosťou sa teším, do akých pozitívnych rozmerov sa Liga dostala zásluhou mladých nadšencov, ktorí vedú štafetu Ligy proti reumatizmu na Slovensku.

Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP,
zakladajúci a čestný predseda LPre SR

Z listu zakladajúceho člena LPre SR

JUDr. Viktora Milatu

Vážená pani predsedníčka LPre SR,
Milí priatelia, reumatici,

Som veľmi rád, že vás môžem pozdraviť pri príležitosti tak významnej skutočnosti, akou je 25. výročie vzniku „Ligy proti reumatizmu na Slovensku“.

Ako jeden zo zakladateľov tohto združenia často spomínam, ako sme ho zakladali, založili a rozvíjali. Základom bola skutočnosť, že som mal kĺbové ťažkosti, bol som ležiacim pacientom a tak som prijal pozvanie založiť organizáciu, ktorá by koordinovala činnosť rovnako trpiacich pacientov, či už zo stránky lekárskej alebo humannej. Stretávali sme sa často (aj v Bratislave) a tvorili Stanovy, upresňovali ich znenie až do odoslania žiadosti o jej registráciu na príslušný úrad, ktorým bolo Ministerstvo vnútra a životného prostredia SR. Po jej kladnom vybavení, v súčasnej dobe oslavujeme už 25 rokov jej existencie. A tak sa plne stotožňujem s obsahom úvodníka p. predsedníčky LPre SR v Informačnom bulletinu 1/2015. Inak veľmi pekne ďakujem za jeho pravidelné zasielanie. Vždy sa bulletinu poteším.

Ďakujem za pozvanie na Slávnostné stretnutie dňa 10. októbra 2015. Pre rôzne zdravotné ťažkosti, ktoré nejdem detailizovať sa ho však pravdepodobne osobne nezúčastním. Druhou príčinou je môj vek 87 rokov, s ktorým mám spojené pohybové ťažkosti.

Končím môj krátky príhovor s prianím, aby Liga proti reumatizmu na Slovensku mala pevné miesto v boji proti tejto chorobe a aj jej pričinením aby sa zmiernilo utrpenie pacientov.

JUDr. Viktor Milata

V Bratislave, 15. augusta 2015.

O Lige

Liga proti reumatizmu SR je patientske občianske združenie, ktoré všetku svoju činnosť zameriava už 25 rokov na ľudí, ktorých akýmkoľvek spôsobom postihla reuma. Je jediným OZ pre reumatikov s celoslovenskou pôsobnosťou. Má 16 organizačných jednotiek, z toho 14 miestnych pobočiek a dva špecializované kluby. Klub Klíbk sa venuje mladšej generácii reumatikov, hlavne deťom a ich rodinám. Klub Motýlik poskytuje svoju činnosť pacientom s lupusom a systémovými ochoreniami spojiva. Vďaka bohatej tradícii a systematickej činnosti Liga proti reumatizmu SR patrí medzi najväčšie a najefektívnejšie patientske združenia na Slovensku. Liga vďaka svojim cieľom

a zameraniu oslovuje potenciálnych 50-tisíc pacientov s reumatickým ochorením, ich rodinných príslušníkov a priateľov, sympatizantov a tiež odborníkov v reumatológii.

LPRé SR sídli pri NÚRCH v Piešťanoch. Kontakt: Liga proti reumatizmu na Slovensku, Nábřeží I. Krasku 4, 921 01 Piešťany.

Miestne pobočky a kluby majú svoje sídla v rôznych mestách na Slovensku. Sú v Bardejove, Bratislave, Čadci, Ilave, Košiciach, Lučenci, Martine, Partizánskom, Poprade, Púchove, Topoľčanoch, Trenčíne, Trnave a Žiline.

História a medzinárodný význam Ligy proti reumatizmu SR

Liga proti reumatizmu na Slovensku (LPRé SR) vznikla v roku 1990 z iniciatívy skupiny pacientov a zamestnancov vtedajšieho Výskumného ústavu reumatických chorôb v Piešťanoch. LPRé SR organizuje spoluprácu všetkých, ktorí chcú, môžu a vedia pomôcť reumatikom. Taktiež poskytuje poradenskú činnosť v zdravotných a sociálnych otázkach. Svojou činnosťou oboznamuje verejnosť s problematikou reumatických ochorení, usiluje sa o zlepšenie

zdravotnej a sociálnej starostlivosti o reumatikov a presadzuje zavádzanie nových metód práce a organizácie činnosti v patientskom združení.

LPRé SR sa snaží rozširovať kontakty s národnými Ligami a podobnými inštitúciami na celom svete. Organizuje rekondičné pobyty, kurzy so zdravotnou a sociálnou tematikou, spoločenské a kultúrne podujatia. V rámci edičnej činnosti dvakrát do roka vychádza Informačný bulletin, ako aj rôzne brožúry poskytujúce praktickú orientáciu v liečbe a prevencii jednotlivých reumatických chorôb.

Ako Liga rástla a rozvíjala svoju činnosť, zostávali sme verní princípom vyjadrujúcim filozofiu „pomoc k svojpomoci“ a zodpovednosti pacientov za svoje vlastné zdravie i za stav ochorenia.

V mnohých štátoch sa kladie čoraz väčší dôraz popri zdravotných hľadiskách aj na sociálne aspekty chorôb. Problém straty ľudského zdravia sa posudzuje zo širšieho hľadiska: okrem vlastného zdravotného stavu sa berie do úvahy pracovná schopnosť, fyzická a ekonomická nezávislosť, ale aj

možnosť kultúrneho a spoločenského vyžitia, čo sa zvykne označovať ako kvalita života. Dôsledky choroby sa podrobne analyzujú, a to nielen na úrovni chorého jednotlivca, ale aj na dopade na jeho rodinu a celú spoločnosť.

Zdravotno-ekonomický dopad sa prejavuje najmä pri chorobách, ktoré majú chronický celoživotný priebeh a zanechávajú trvalé poškodenie zdravia. Problém týchto ochorení v celej šírke nie je v stave riešiť ani verejné zdravotníctvo tých najbohatších štátov. Preto sa zakladajú pomocné a svojpomocné organizácie, ktoré sa snažia doplniť zdravotnú a sociálnu starostlivosť poskytovanú profesionálnymi inštitúciami. Zakladanie dobrovoľných charitatívnych organizácií je prejavom ľudskej solidarity. Vychádza sa z toho, že na jednej strane je mnoho ľudí, ktorí sú ochotní nezištne pomôcť a majú na to aj prostriedky, na druhej strane sú trpiaci ľudia, ktorí túto pomoc súrne potrebujú. A to je práve hlavným cieľom charitatívnych organizácií.

Poslanie charitatívnych organizácií možno v podstate zhrnúť do niekoľkých prvoradých úloh:

- Informovať chorých o možnostiach liečby a o sociálnych opatreniach (poradenská činnosť),
- oboznámiť verejnosť so sociálno-ekonomickým dopadom danej skupiny chorôb,
- organizovať spoluprácu všetkých, ktorí chcú pomôcť (lekárov, pacientov, príbuzných a všetkých ochotných ľudí),
- napomáhať sústavnému zlepšovaniu zdravotnej starostlivosti.

Keďže reumatické choroby vo väčšej miere postihujú vyššie vekové skupiny, s predlžovaním ľudského veku vo vyspelých štátoch, ich význam stále narastá. Z uvedených príčin z iniciatívy mladého holandského lekára Jana van Bremena vznikla Medzinárodná liga proti reumatizmu. Pre nás je historicky zaujímavé, že táto dnes mohutná celosvetová organizácia uvádza ako miesto svojho prvého snemovania Piešťany, keďže zakladajúca schôdza reumatolo-

gickej komisie sa konala v roku 1926 v hoteli Royal, v dnešnom, žiaľ, už chátrajúcom hoteli Slovan.

Medzinárodná liga proti reumatizmu sa postupne rozčlenila na Americkú, Európsku a ďalšie pre ostatné časti sveta. V jednotlivých štátoch sa zakladali národné Ligy, ktoré združovali spočiatku lekárov a zdravotníckych pracovníkov, neskôr i pacientov, ich rodinných príslušníkov a všetkých ľudí ochotných pomáhať si navzájom. Tak vznikla Liga proti reumatizmu v Holandsku v r.1926, v Dánsku v r.1930, vo Fínsku v r. 1947, v Rakúsku v r. 1949, v Nórsku v r.1951, v NSR v r.1970, vo Francúzsku v r. 1972, v Taliansku v r. 1973 a v Maďarsku v r. 1986.

Vo vtedajšom Výskumnom ústave reumatických chorôb v Piešťanoch s myšlienkou založenia Ligy proti reumatizmu SR sa zaoberali dlhšie. Nebolo treba podrobnejšie rozvážať sociálno-ekonomický dopad reumatických chorôb. Je všeobecne

známe, že sú v príčinách dočasnej pracovnej neschopnosti a invalidity na jednom z prvých miest.

U nás v minulosti nebolo, žiaľ, žiaduce zakladať charitatívne organizácie, považovalo sa to za falošný prejav humanity. Až v roku 1990, keď to konečne umožnila legislatívna úprava, bolo rozhodnuté založiť Ligu proti reumatizmu na Slovensku. Zakladatelia získali niekoľko aktívnych pacientov, založili prípravný výbor, vypracovali stanovky a dali ich zaregistrovať na Ministerstve vnútra, aby naša Liga získala právnu subjektivitu.

Medzinárodná, ako aj Európska liga proti reumatizmu má Stály výbor pre sociálne ligy, ktorý koordinuje ich činnosť. V Stálom výbore máme aj my svoje zastúpenie. Výbor zasadá vždy na kongresoch usporiadaných v jednotlivých štátoch. Na kongrese v Budapešti v júli 1991 bola naša Liga proti reumatizmu na schôdzi Stáleho výboru pre sociálne ligy prijatá do tejto medzinárodnej organizácie.

Sídлом Ligy proti reumatizmu na Slovensku sú Piešťany. Podľa stanov sa zakladali pobočky vo väčších mestách, kde boli na to vhodné predpoklady. V januári 1992 z iniciatívy reumatologičky MUDr. Rovderovej a aktívnych pacientov vznikla prvá pobočka v Poprade, následne v Čadci a postupne vznikali aj v ďalších mestách.

V roku 1991 pracovníci Revmatologického ústavu v Prahe požiadali o zapožičanie stanov a odovzdanie skúseností, aby mohli založiť Ligu aj v Českej republike. Ustanovujúce valné zhromaždenie Revma ligy sa konalo 25. marca 1992 v Prahe.

Hlavným cieľom Ligy proti reumatizmu je všemožným spôsobom prispieť ku zlepšeniu zdravotnej a sociálnej starostlivosti o reumatikov. Liga proti reumatizmu vydáva Informačný bulletin od r. 1992 pre pacientov a ostatných členov. Sú tu informácie o všetkých podujatiach Ligy, poradenská rubrika, čo má pre osamelých a menej pohyblivých pacientov značný význam.

Popri konkrétnych zdravotno-sociálnych opatreniach je cieľom Ligy zmeniť myslenie chorých.

V súlade s moderným trendom vo vyspelých spoločnostiach je dôležité, aby pacienti opustili svoj pasívny postoj k vlastnému ochoreniu. Propagujeme aktívnu spoluúčasť pacienta na komplexnej liečebnej starostlivosti. Chorý sa musí stať akoby členom liečebného tímu, ktorý sa oňho stará a sám musí mať pocit spoluzodpovednosti za liečebné výsledky. Pacienti sami preberajú iniciatívu do svojich rúk, sami prednášajú, publikujú, povzbudzujú spolupraciacich a tak vlievajú optimizmus aj ťažšie postihnutým.

Zakladajúca listina LPRe SR:

Súčasnosť

Ligy proti reumatizmu SR

LPre SR je dobrovoľné, nezávislé, neprofesionálne, charitatívne, patientske združenie. Hlavným cieľom združenia je aktívne prispievať ku skvalitneniu komplexnej starostlivosti o ľudí s reumatickými chorobami. Slová však v tomto prípade nepostačujú, treba

vnímať konkrétne výsledky pozitívnej praxe.

Členmi LPre SR sú pacienti, ich rodiny, dobrovoľníci, priatelia, sympatizanti, odborníci v reumatológii a ďalších pomáhajúcich profesiách.

Členovia Predsedníctva LPre SR:

Predsedníčka/štatutárka:

Mgr. Jana Dobšovičová Černáková

Čestný predseda:

Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP

Podpredsedníčka/štatutárka:

Mgr. Katarína Barančíková

Tajomníčka:

Darina Kostíková

Hospodárka:

Ing. Anna Jursíková

Členovia:

Ing. Petra Bednárová, Ing. Mária Bónová, Mgr. Martina Bónová, PhDr. Helena Pytlíková, Mgr. Bc. Lucia Slejkáková, Daniela Mikulová, Peter Galko

Revízná komisia:

Ing. Daniela Mikolášová, Alžbeta Kabátová, Ing. Elena Spodniaková

Účtovníčka LPre SR:

Viktória Ďurišová

Hlavnou motiváciou aktívnych členov Predsedníctva LPre SR je fakt, že sami sú pacientmi postihnutými reumatickým ochorením, alebo majú v rodine niekoho s reumatickým ochorením.

Vo všeobecnosti sa členovia LPre SR aktívne začleňujú do činnosti občianskeho združenia, pretože tu spoznávajú ľudí s podobným osudom. A práve to im pomáha ľahšie sa vyrovnáť s novou životnou situáciou – s chronickým a bolestivým ochorením. Zvlášť pre mladú generáciu reumatikov je dôležité poznať rovesníkov a rodiny s podobnými ťažkosťami. Navzájom sú si oporou a inšpirujú sa pozitívnym príkladom. LPre SR je hrdá na fungujúcu sieť 14 pobočiek a 2 špecializovaných klubov. Organizuje niekoľkokrát do roka motivačno-vzdelávacie kurzy pre lídrov a dobrovoľníkov LPre SR a série prednáškových seminárov pre hospitalizovaných pacientov NÚRCH. Od septembra 2014 prevádzkuje Centrum sociálno-psychologickej podpory pre ľudí trpiacich reumatickým ochorením (CS-PP). Má bohatú vlastnú publikačnú činnosť, s viac ako 15 ročnou tradíciou podujatí organizovaných pri príležitosti Svetového dňa reumatizmu (WAD/SDR). Je členskou organizáciou a spolupracuje s rôznymi patientskymi organizáciami, ktoré združujú pacientov s inými závažnými ochoreniami.

Systematická činnosť a osвета má potenciál osloviť 50 tisíc pacientov s reumatickými ochoreniami v SR, aktuálne má 1 200 aktívnych členov. Ligu prešlo za 25 rokov celkovo približne 5 – 6 tisíc členov, aktuálne v prospech LPre SR pôsobí 120 dobrovoľníkov (za 25 rokov ich bolo vyše 250). Od roku 1992 má vlastný periodický časopis Informačný bulletin LPre SR. Liga vydala 10 publikácií (z toho len Klub Klíbk 8) a 15 rôznych plagátov, letákov. Len minulý rok od septembra do decembra bolo uverejnených cca 40 mediálnych výstupov vo všetkých mienkotvorných médiách. Od r. 2000 systematicky mapujeme a archivujeme mediálne výstupy s témou reuma cez novinársku súťaž KROK. Doteraz vyšli 3 zborníky KROK. Novinárska súťaž KROK v tomto roku už zahájila svoj 7. ročník. V CS-PP za 1 rok navštívilo psychologickú poradňu 80

klientov a sociálne poradenstvo cca 190 – 200, spolu vyše 280 klientov.

Počet vydaných kníh: 10 titulov a spolu 12 000 výtlačkov. Klub Klíbk od r. 1996, ešte pred svojou oficiálnou registráciou, zorganizoval 19 rekondično-integračných pobytov pre mladšiu generáciu reumatikov, na ktorých sa vystriedalo cca 750 účastníkov.

Miestne pobočky organizujú rekondičné pobyty pre staršiu generáciu reumatikov aspoň raz do roka s priemernou účasťou 20 – 40 účastníkov.

Informačný bulletin LPre SR 1992 – 2015

LPre SR vydáva od roku 1992 vlastný časopis Informačný bulletin LPre SR dvakrát do roka. Jeho prvou šéfredaktorkou bola od r. 1992 – 2010 Mgr. Ľudmila Hrková. Od roku 2011 – 2013 bola šéfredaktorkou IB PhDr. Helena Bernadičová. Od roku 2014 je šéfredaktorkou Informačného bulletinu PhDr. Elvíra Bonová.

Čitateľom prinášame informácie o činnosti Ligy, o podujatiach miestnych pobočiek a klubov, ale aj sociálne okienko s témami, ktoré súvisia so životom pacientov a osôb so zdravotným postihnutím. V rozhovoroch a vlastnej tvorbe približujeme zaujímavé osobnosti a cez ich príbehy aj pohľad na život, ktorý nejakým spôsobom ovplyvnilo reumatické ochorenie.

Pôvodná publikačná činnosť 2006 – 2015

Zoznam kníh:

- Boľavý Kĺbik** (2006)
- Kamenky z mozaiky** (2008)
- Kamenky z mozaiky 2** (2010)
(reedícia aj s prekladom do AJ)
- Zborník KROK 2008 – 2009** (2010)
- Kde bolelo, tam bolelo...** (2012)
- Zborník KROK 2010 – 2011** (2012)
- Zborník KROK 2012 – 2013** (2014)
- Materstvo a reuma** (2014) (aj s prekladom do AJ)
- Zborník 25 rokov Ligy proti reumatizmu na Slovensku** (2015)
- Dve pôvodné DVD nahrávky s cvičebnými zostavami pre dospelých s RA a deti s JIA** (2009)

Liga proti reumatizmu SR (LPRe SR) sa od svojho vzniku usilovala spolupracovať s médiami. Veľmi si váži túto mediálnu pomoc a podporu, preto sme sa rozhodli mediálnu spoluprácu pravidelne odmeňovať čestným ocenením - Novinárska pocta KROK.

Každoročne pri príležitosti Svetového dňa reumatizmu/artritídy (v októbri 2015 to už bude po 7. krát) vyhlasujeme výsledky novinárskej súťaže na slávnostnom podujatí za účasti novinárov i širokej verejnosti. Tento projekt je vysoko oceňovaný a považovaný za vhodnú inšpiráciu spolupráce pacientov a novinárov. Opakovane sme za tento projekt získali pochvalu od kolegov zo zahraničia.

Ocenení novinári dostávajú originálne pero s logom KROK a certifikát o ich umiestnení v súťaži.

Nadstavbou projektu sú už vytlačené 3 zborníky, kde sú zachytené a prepísané všetky nominované príspevky:

KROK 2008 – 2009

KROK 2010 – 2011

KROK 2012 – 2013

Rekondičné pobyty miestnych pobočiek a Rekondično-integračné pobyty Klubu Kĺbik pomáhajú mladšej generácii reumatikov zvládnuť chronické ochorenie, ktoré ich bude sprevádzať po celý život. Spája mladých ľudí, ktorí trpia rôznymi reumatickými chorobami, ale aj ich rodinných príslušníkov, aby s touto ťažkou diagnózou nebol nikto sám. Špeciálny program počas pobytu nesmierne pomáha celej rodine, aby sa téma ochorenia „odtabuizovala“, aby spoznali rodiny s podobným osudom, navzájom si vymieňali skúsenosti a pomáhali si. Pomáhajú im odborníci: detská reumatologička, liečebná pedagogička, sociálna pracovníčka a klinická psychologička. V programe pobytu je však pre deti hlavnou súčasťou hra, šport, oddych, relax, výlety a tvorivé dielne. Tento model pobytov vznikol už v roku 1996 a od roku 2006 sa pripravuje ako rekondično-integračný. Slovo „integračný“ v tomto prípade však najviac vystihuje pojem „obrátená integrácia“, keď medzi deti s reumatickým ochorením integrujeme zdravé deti – ich súrodencov alebo iné zdravé deti napr. z rodín mladých reumatikov.

Založenie **Centra sociálno-psychologickej podpory pre ľudí trpiacich reumatickými chorobami** (CS-PP) iniciovala Liga proti reumatizmu na Slovensku (LPRe SR) už od roku 2008 ako reakciu na absenciu sociálno-psychologickej pomoci pacientom s reumatickým ochorením. Projekt sa podarilo zrealizovať a otvoriť CS-PP v roku 2014. Cieľom tejto poradne je pomôcť ľuďom – pacientom s reumatickými diagnózami, aby im ich ochorenie neznižovalo kvalitu doterajšieho života, aby dokázali zvládnuť a potlačiť pocity frustrácie, menejcennosti alebo neužitočnosti. V CS-PP poskytuje služby sociálna pracovníčka a klinická psychologička. Služí pacientom NÚRCH, členom i nečlenom LPRe SR, ale aj ich rodinným príslušníkom a opatrovateľom.

Udeľovanie Novinárskej pocty KROK si od začiatku určilo za cieľ spätne upozorniť na už publikované televízne, rozhlasové a printové príspevky s témou reuma a život s reumatickým ochorením.

Takto môžu znova upútať pozornosť a tiež pomôcť niekomu v ťažkých životných situáciách, lebo pozitívne príklady zo života pomáhajú aj po rokoch. V neposlednom rade však vzdáme poctu autorom príspevkov, ktorí šíria pozitívne príbehy, informujú o nových formách liečby alebo sprostredkujú svoj zážitok o stretnutí s ľudským osudom, ktorý poznačilo ochorenie ľudovo nazvané „reuma“.

Svetový deň reumatizmu – 12. október je na celom svete už od roku 1996 venovaný reumatickým ochoreniam. Voči tejto chorobe nie je ľahostajné ani Slovensko. Liga proti reumatizmu SR v rámci Svetového dňa reumatizmu/artritídy (aj s voľnou inšpiráciou WAD a EULAR), každoročne pripravuje sériu zaujímavých podujatí, ktorých cieľom bolo, je a iste ešte dlho bude, zvyšovať informovanosť o reumatických ochoreniach a ich včasná diagnostika. V prvých rokoch Sekcia mladých reumatikov pri príležitosti SDR organizovala

slávnostné Benefície s kultúrnym programom v Dome umenia v Piešťanoch. V roku 2008 sa do programu pridalo udeľovanie Novinárskej pocty KROK, čo trvá doteraz. Od roku 2007 – 2013 sme organizovali Beh a chôdzu reumatológov a reumatikov pod názvom „Rozbehnime sa pre zdravie“. V ostatných rokoch sa k centrálnym podujatiam pridali tzv. štafetu podujatí naprieč Slovenskom k SDR aj miestne pobočky a kluby LPre SR. V roku 2012 a 2013 sa celoslovenské stretnutie reumatikov pri príležitosti Svetového dňa reumatizmu opakovane uskutočnilo v hlavnom meste Slovenska – Bratislave na Námestí M. R. Štefánika. V roku 2014 a 2015 sa tieto veľkolepé celoslovenské stretnutia reumatikov konali v Piešťanoch na Kúpeľnom ostrove v Hudobnom pavilóne Harmony. Tohtoročná kampaň SDR je v znamení HIGH5 (tlačpnutie dlaňami viď str. 27). Na Slovensku má kampaň SDR 2015 heslo: „Je to v našich rukách“.

Správy z miestnych pobočiek a klubov LPre SR

LPre SR

KLUB MOTÝLIK

Kontakt: info@klubmotylik.sk, motylik@mojareuma.sk

Dátum vzniku: 15.04.2004

Terajší preds.: Zuzana Pionteková (od r. 2012)

Zakladajúce členky: Eva, Alena, Milena †, Jana, Gabi †, Ľubica, Denisa

Klub Motýlik poskytoval záujemcom hneď po svojom založení dôležité informácie o lupuse a iných reumatických ochoreniach – získané najmä z prekladov nemeckých materiálov so súhlasom rakúskej Ligy proti reumatizmu „Rheumaliga“. Publikoval sa informačný článok o práci KM v rakúskom časopise „Aktiv mit Rheuma“; KM participoval na príprave, redigovaní a vydaní publikácie LPre „Kamienky z mozaiky“ v slovenskom jazyku (2008) a v reedícii v slovensko-anglickej verzii (2010). Podľa požiadavky centrály LPre sa redakčne podieľal na príprave rôznych pracovných materiálov. KM bol v rokoch 2005-2008 zastúpený v predsedníctve Ligy proti reumatizmu na Slovensku; v r. 2011 aktívne participoval na celoslovenskom prieskume pacientov so SLE; v r. 2011 uviedol do života na internete svoju prvú samostatnú webovú stránku www.zivotslupusom.sk.

Od r. 2015 publikujeme na FB stránke Lupus Klub Motýlik preklady anglických článkov s rôznou tematikou a radami pre pacientov s lupusom, ktoré významne rozširujú obzor informácií členskej základne a stretli sa s veľmi pozitívnym ohlasom.

V r. 2015 sme úspešne požiadali o členstvo v medzinárodnej organizácii Lupus Europe, čo otvára nové možnosti plodnej spolupráce v prospech pacientov so SLE v medzinárodnom kontexte.

Výraznou črtou nášho Klubu je kontinuálne angažovanie sa predsedníčky a niekoľkých aktívnych členiek pri príprave zaujímavých podujatí, pravidelný update webovej stránky a FB stránky, zúčastňovanie sa na rôznych podujatiach doma i v zahraničí s prínosom získavania aktuálnych informácií o SLE a o iných systémových chorobách tkaniva.

-pb-

LPre SR

KLUB KLÍBIK

Adresa: Nábrežie Ivana Krasku 4, 921 01 Piešťany

Kontakt: klbik@mojareuma.sk, 0917 790 264

Dátum vzniku: 16. 06. 1998

Zakl. i terajší preds.: Mgr. Jana Dobšovičová Černáková
Osobnosti, ktoré výrazne pozitívne ovplyvnili činnosť

KK a doteraz v ňom pôsobia: Jana Dobšovičová Černáková, Ingrid Brečová, Miroslav Cheban, Ingrid Regiecová, Ivetka Klaková, Gabriela Černá, Zuzana Bendíková, Martina Godányiová, Gabriela Skokanová, Iveta Pajunková, Jozef Dobšovič, Radoslav Regiec, Ernest Godányi, Darina Kostíková, Petra Bednárová a ďalší....

Pacientske občianske združenie Liga proti reumatizmu – Klub KlíbiK funguje od roku 1998 ako organizačná zložka Ligy proti reumatizmu na Slovensku. V súčasnosti má za sebou viac ako 17 rokov úspešnej činnosti.

Klub KlíbiK pomáha mladšej generácii reumatikov zvládnuť chronické ochorenie, ktoré ich bude sprevádzať celý život. Reumatické ochorenia sa nezastavujú len pri kĺboch. Dôsledkom zápalu môžu vzniknúť iné ochorenia zasahujúce rôzne časti tela, napríklad: oči, ústa, pokožku, srdce, pľúca, obličky, ale i psychické zdravie pacientov.

Hlavným poslaním Klubu KlíbiK je pomáhať jednotlivcom, rodine i celej komunite pacientov, preto je jeho činnosť taká rôznorodá. Okrem bohatej publikačnej činnosti má Klub KlíbiK aj činnosť edukačnú a motivačnú.

LPre – Klub KlíbiK pravidelne organizuje letné rekondično-integračné pobyty, kde si účastníci môžu v rámci sociálnej terapie prekonzultovať a vyriešiť mnohé otázky a problémy, ktoré by asi sami doma zvládali len veľmi ťažko, alebo by im ich vyriešenie trvalo veľmi dlho. Tu si pod dohľadom odborníkov z oblasti reumatológie, fyzioterapie, psychológie,

sociálnej práce alebo liečebnej pedagogiky môžu konzultovať na jednom mieste rôzne požiadavky a problémy. Komunikácia prebieha prostredníctvom prednášok a konzultácií s lekármi, ale aj vzájomnými diskusiami pacientov, ktorí si zároveň môžu aktívne oddýchnuť a nazbierať sily do ďalších dní. Jednoducho povedané, LPre – Klub Klábik robí všetko preto, aby aj pacienti s reumatickým ochorením mohli žiť v rámci možnosti „normálnym životom“.

Klub Klábik je tu pre každého, kto potrebuje a kto hľadá odbornú pomoc, ale i ľudskú spolupatričnosť v ťažkých životných situáciách. Členmi Klubu Klábik sú aj deti a ich rodičia. Reuma sa netýka len starých ľudí. Reumatické ochorenie mnohým z nich zistili ešte v detstve, resp. v puberte. Kto to nezažil, nevie pochopiť, že chorý človek (a o to je to ťažšie, ak je to ešte dieťa) je okolnosťami donútený robiť rôzne rozhodnutia a kompromisy, alebo

neustále premýšľať aj o veciach, o ktorých tí zdraví premýšľať nemusia. Reumatik už ráno vstáva boľavý, unavený a bez energie. Je to ťažké.

Najťažšia vec, ktorú sa tieto deti musia naučiť je to, že musia spomaliť a nerobiť všetko, čo robili predtým. Deti chcú však všetko, nikto nechce zostať mimo hry.

Hlavným odkazom a zadost'učinením bola odpoveď pani doktorky Koškovej na otázku rodiča, ktorý sa opýtal, čo všetko môžu deti s JIA robiť. Jej slová potvrdili dlhoročné snaženie Klubu Klábik, aby sa deti s reumou zaradili do bežnej spoločnosti a mali plnohodnotný život.

Na záver môžeme len konštatovať, že tieto naše deti sú ako všetky ostatné. Môžu skúsiť všetko, čo od života očakávajú. Nech sa pokúsia splniť si aj nesplniteľné sny.

-jdc-

Miestna pobočka **BRATISLAVA**

Kontakt: bratislava@mojareuma.sk

Dátum vzniku: 10. 12. 2001

Zakladajúci predseda: Ing. Pavol Komlóssy

Osobnosť, ktorá výrazne pozitívne ovplyvnila činnosť:
tajomníčka Helena Komlóssyová

Tradične organizovali predvianočné posedenia pre členov i sympatizantov LPre MP Bratislava v Ružinovskom dome seniorov, boli to milé priateľské stretnutia s malým občerstvením a vianočnou atmosférou. Vyvrcholením akcie bola výborná zábava s vlastnou kapelou Smidli-boys, ktorú si užili i ružinovskí seniori.

Spoločne sa stretávali na odborných prednáškach s tematikou reumatických ochorení i vychádzkach v blízkom okolí. Momentálne činnosť stagnuje.

Miestna pobočka **ČADCA**

Kontakt: cadca@mojareuma.sk

Dátum vzniku: 03. 06. 1992

Terajší preds.: Ďurišová, (od 03. 06. 1992)

Zakladajúci preds.: Margita Ďurišová

Osobnosti, ktoré výrazne pozitívne ovplyvnila činnosť:
Anna Valková, Mária Martináková, MUDr. Alena Kanabová,...

V LPre – MP Čadca ako prví zaviedli poradenské dni pre svojich členov, organizovali odborné prednášky. Boli iniciátormi spoločných pobytov s rehabilitačno-psychologickým programom. Ich hlavným cieľom bolo od začiatku prispievať k celkovému zlepšeniu psychickej i fyzickej zdatnosti členov. V septembri 1992 mali už 133 evidovaných členov.

Miestna pobočka **BARDEJOV**

Kontakt: bardejov@mojareuma.sk, 0905 986 332

Dátum vzniku: január 1995, obnova činnosti: 13. 12. 2012

Terajší preds.: Darina Kostíková (od 13. 12. 2012)

Zakladajúci preds.: Ing. Anton Repka (od 1995 do 2000)

Ďalší preds.: Jozef Hvišč,

Emília Puchalíková (od 02.07.2008 do 12. 12. 2012)

Osobnosti, ktoré výrazne pozitívne ovplyvnili činnosť:

Lekári: MUDr. Biroš a MUDr. Martiček

Milka Škriabová sa pokúšala pobočku viackrát oživiť

LPRé – MP Bardejov vznikla v roku 1995. Patrila medzi prvé MP LPRé SR. Neskôr sa jej činnosť dostala do stagnácie. Svoju terajšiu činnosť obnovila a znovu rozbehla od 13.12.2012, kedy bola kooptovaním zvolená nová predsedníčka Darina Kostíková a s ňou aj nový Výbor MP Bardejov. V Miestnej pobočke zostalo 23 pôvodných členov, avšak do dnešného dňa sa nám podarilo získať ďalších 30, teda spolu máme 53 členov.

Za dva roky činnosti sme dosiahli v MP výborné výsledky, čomu zodpovedá aj ocenenie 2. miesto v súťaži MP/K „Cena kolegov“. Cena nám bola udelená na Motivačno-vzdelávacom kurze v Piešťanoch v apríli 2014.

Máme za sebou niekoľko úspešných spoločných stretnutí a podujatí, ako sú napr.: stretnutie s primátorom mesta Bardejov, rekondičné pobyty s ozdravnými procedúrami, stretnutia s členmi iných OZ v Bardejove, pobyty vo wellnesspa v Bardejovských kúpeľoch, turistické vychádzky spojené s opekačkou, návštevy divadelných predstavení, 1.ročník bowlingového turnaja s MP Košice, zdravotné prednášky s lekármi a diskusie, účasť na medzinárodných stretnutiach s českou Revma Ligou, stretnutia s lídrami iných MP na SDR a M-V kurzoch v Piešťanoch.

8.októbra 2014 sa nám prvýkrát podarilo osláviť SDR v Promenádnom parku v Bardejove, a to spoločným pohybovým cvičením na verejnosti – tzv. minitancou, za účasti zástupcov Mesta Bardejov. Všetkým naokolo sme ukázali, že aj keď sme chorí, tak pohybu sa nebojíme. Novinársky príspevok z akcie osláv SDR sme odoslali do súťaže Novinársky

pocta KROK 2014, ktorá vzdáva poctu novinárom prispievajúcim k väčšej informovanosti širokej verejnosti o reumatických ochoreniach.

Spolupracujeme aj s Okresnou knižnicou, kde sme začali aj s minipočítačovým kurzom pre seniorov.

Na pravidelných zdravotných cvičeniach v telocvični v Senior centre cvičíme podľa DVD pre pacientov s reumatickým ochorením, ktoré vydala LPRé – Klub Klíbk. Stretávame sa aj na tvorivých dielňach, kde precvičujeme kĺby rúk rôznymi technikami. Pravidelne prispievame článkami do Informačného bulletinu, bardejovskej televízie, regionálnych novín Bardejovsko-Svidnicko-Stropkovsko, či už osobným príbehom alebo informáciami z činnosti v miestnej pobočke. Prispeli sme aj príbehom do knihy MATERSTVO A REUMA.

Od júla 2014 sa môžeme pochváliť aj vlastnou web stránkou: www.ligabardejov.tk, na ktorej si môžete prečítať zaujímavosti o našich aktivitách. Nemôžem povedať, že sa nejako výrazne líšime od iných pobočiek, ale v jednom určite, a to, že máme výrazne narastajúci záujem o členstvo v miestnej pobočke. Toto nás veľmi teší! Máme vysoké ciele a veľa plánov do budúcnosti. Verím, že ich dosiahneme, lebo sme správny tím ľudí. Radi sa stretávame, pretože „plávame na jednej lodi“. Našou najsilnejšou stránkou je priateľstvo, súdržnosť, odvaha, pracovitosť a chuť čo najviac sa stretávať a stráviť spoločné chvíle.

Darina Kostíková
predsedníčka LPRé – MP Bardejov

Miestna pobočka

ILAVA

Kontakt: ilava@mojareuma.sk, 0903 667 701

Dátum vzniku: 07. 11. 1995

Terajší preds.: Ľubomír Stratený (od 2008)

Zakladajúci predseda: Alena Hoššová (od 1995 do 1996)

Zoznam ďalších predsedov:

Mgr. Gieci Stanislav (od 1996 do 2003)

Ing. Stanislav Kvasnica (od 2003 do 2008)

Hlavnou činnosťou miestnej pobočky je organizovanie jednodňových i dlhších rekondičných pobytov v termálnych kúpaliskách v Dudinciach, Turčianskych Tepliciach, ktoré organizujeme viackrát v sezóne.

Reumatici našej pobočky majú vytvorenú seniorskú poznávaciu partiu s jednoduchou filozofiou: „Aby sme nezaostali, stále treba poznávať niečo nové“, a tak sa zúčastňujú na poznávacích zájazdoch po Európe. Naposledy boli v Prahe, kde sa k nim pridala aj MP Púchov.

Organizujú odborné prednášky so zdravotnou problematikou, turistické vychádzky a zúčastňujú sa kultúrnych podujatí.

Pri príležitosti SDR organizujú akcie zamerané na pohybové aktivity.

Miestna pobočka

KOŠICE

Kontakt: kosice@mojareuma.sk

Dátum vzniku: 17. 05. 1994

Terajší preds.: Elena Melicharová (od 09. 04. 2015)

Zakladajúci preds.:

Katarína Palková, (od 17. 05. 1994 – 09. 04. 2015)

Vďaka patrí všetkým členom Výboru miestnej pobočky Košice, ktorí svojimi tvorivými schopnosťami udržujú život a chod pobočky.

Úspešné roky činnosti podrobne približujeme príspevkami do IB dva razy ročne.

Jedineční sme (pri všetkej skromnosti) v mapovaní našich začiatkov. V čase ustanovujúcej schôdze v roku 1994 tvorili základ členskej základne Košičania, ktorí sa pôvodne zaregistrovali v Piešťanoch (boli od r. 1990 hospitalizovaní v pôvodnom VÚRCH) a druhú časť tvorili pacienti MUDr. Szilášiovej a MUDr. Bruňákovej. Spolu predstavovali do 90 zaregistrovaných členov. Určite sme jedineční aj v tom, že od roku 1994 pobočku viedla KATARÍNA PALKOVÁ, až tento rok bola do funkcie predsedníčky zvolená Ing. Elena Melicharová.

Zaujímavé sú spomienky zakladajúcich členov (M. Sepešiová, B. Zimačková, K. Palková, J. Vaľa a najstaršia žijúca členka p. Benická), na krásne chvíle z prvých spoločných rekondičných pobytov. Boli celoslovenské, organizované centrálnou a Košice dostávali 10 - 15 poukazov. Spomínajú na Liptovský Ján, Malé Bielice, Nimnicu, Turčianske Teplice a rodinnú atmosféru, ktorá spájala reumatikov z celého Slovenska.

Rekondičné pobyty t. č. organizované MP sú naďalej silnou a obľúbenou motiváciou stretávania sa. Ročne je počet odrekreovaných členov 90 – 100. Je to nezanedbateľné číslo a obrovský kus práce výboru.

Originálne sú Behy zdravia pri príležitosti SDR. Spájajú v sebe spoluprácu s postihnutými

občanmi z n. o. LUX . Sú pevnou a obľúbenou súčasťou našich spoločných aktivít. A sú zároveň priestorom aktívnej spolupráce s patientskou organizáciou – košickou pobočkou SÚPO.

Vzácné osobnosti a tvoriví ľudia sa stretli vo výbore v posledných 2 – 3 volebných obdobiach. Ich zásluhy sú v tom, že každý prispel svojim originálnym dielom k spoločnému cieľu. Sú to Katarína Palková, Ing. Elena Melicharová, JUDr. Zuzana Žatkovičová, Alžbeta Kabátová, Mária Bakalárová, Ing. Erika Škvareková, Ján Markušovský, Daniela Fényesová a mnohí ďalší členovia MP.

-em-

Miestna pobočka **PARTIZÁNSKE**

Kontakt: partizanske@mojareuma.sk, 0907 794 422

Dátum vzniku: 14. 05. 2008

Terajší preds.: MUDr. Lívia Brušková (od 2010)

Zakladajúci predseda:

Milan Ševčík (od 2008 do 2010)

Zúčastňujú sa na akciách „Týždeň zdravia“, ktoré organizuje mesto Partizánske – zapojili sa odbornou prednáškou a prezentáciou informačných materiálov o reumatických ochoreniach a Lige proti reumatizmu. Spolupracovali s Ligou proti rakovine aktívnou účasťou na „Dni narcisov“ a tiež s Klubom dôchodcov.

Organizovali jednodňové relaxačné pobyty do termálnych kúpeľov Malé Bielice, odborné prednášky so zdravotníckou tematikou.

Pri príležitosti SDR usporiadali vlastné akcie a zúčastnili sa aj spoločných celoslovenských stretnutí v Bratislave, či v Piešťanoch. Momentálne činnosť pobočky stagnuje.

-mb-

Miestna pobočka **TOPOĽČANY**

Kontakt: krivo1939@azet.sk, topolcany@mojareuma.sk, 0907 788 772

Dátum vzniku: 12. 01. 1995

Terajší preds.: Ing. Koloman Krivošík (od r. 2013)

Zakladajúci preds.:

MUDr. Vlasta Justusová (od 1995 od 2008)

Zoznam ďalších preds.:

MUDr. Eva Ladiská (od 2008 do 2013)

Členovia LPRe MP Topoľčany sa zúčastňujú na akciách „Týždeň zdravia“. Spolupracujeme s miestnou pobočkou Ligy proti rakovine aktívnou účasťou na „Dni narcisov“ a tiež spolupracujeme a aktívne sa zúčastňujeme na akciách usporiadaných Klubom dôchodcov.

Zabezpečujú rehabilitačné kúpanie v Malých Bieliciach, organizujú odborné prednášky na zdravotníckej téme.

-mb-

Miestna pobočka

LUČENEC

Kontakt: viktorkv@stonline.sk, lucenec@mojareuma.sk
+421907878518

Dátum vzniku: 2002

Terajší preds.: Viktor Kvak (od 20. 03. 2015)

Zakladajúci predseda:

Mária Gilanová (od r. 2002 do 13.02.2014)

Zoznam ďalších predsedov:

JUDr. Agnesa Kvaková (od 13.02.2014 – 20.03.2015)

Osobnosti, ktoré výrazne pozitívne ovplyvnili činnosť:

MUDr. Strapková Mária – ako reumatológ svojim členstvom a nasadením odborne aj finančne pomáha miestnej pobočke a jej činnosti, Mária Gilanová, pobočku viedla 12 rokov

Činnosť LPre – MP Lučenec je zameraná v prvom rade na styk s členmi pri rôznych pohybovo-spoločenských aktivitách. V podstatnej miere sa nelíšime od ostatných pobočiek, snáď až na malý rozdiel, ktorý spočíva v organizovaní aktivít v súčinnosti s Denným centrom seniorov v Lučenci, ktoré nám poskytuje priestory na schádzanie sa výboru, ako aj členov pri našich aktivitách. Od VČS v roku 2014 sme sa rozhodli menej schôdzovať a viac sa pohybovať!

Je to zrejme aj z našich správ či fotodokumentácie. Jestvuje úzka spolupráca medzi vedením mesta a miestnou pobočkou. Sme za to povďační, ako vedeniu mesta Lučenec, tak i v prvom rade našim členom, ktorí sa svojou účasťou podieľajú na pohybových a ostatných aktivitách miestnej pobočky.

-vk-

Miestna pobočka

MARTIN

Kontakt: martin@mojareuma.sk, 0907 237 847

Dátum vzniku: 25. 05. 1994, obnovenie činnosti 03. 12. 2009

Terajší preds.: Mgr. Elena Prostredná (od 03. 12. 2009)

Zakladajúci preds.: Ing. Viera Burjanivová (1994 – 2004)

Je nám ctou, že aj naša MP je súčasťou pekného jubilea 25. výročia vzniku LPre SR na Slovensku. V súlade s hlavnými cieľmi LPre SR sme zaangažovali kvôli zaktivizovaniu MP najbližšie spolupracovníčky Janu Buocikovou a Vieru Kubisovú, s ktorými sa rozšírila členská základňa. Spájanie sa s ďalšími občianskymi združeniami či klubmi je jedným z kritérií našej činnosti, a tak sme pospájali jednotlivé články tejto reťaze, aby sme spoločne nadviazali nové sociálne kontakty.

Všetky naše aktivity pre nepriaznivo zdravotne oslabených majú svoj význam. Činnosť je rozsiahla a rôznorodá. Rozdeľujeme ju do oblasti sociálnej, poradnej, športovej a záujmovo-umeleckej. V rámci kultúrneho vyžitia členov sme sa zúčastnili na viacerých koncertoch. V Slovenskom národnom literárnom múzeu sme zažili krásnu dramatizáciu literárneho diela M. M. Hodžu z obdobia štúrovcov. V spolupráci so Živenou sme sa zúčastnili besedy s poetmi a prozaikmi Erikom Ondrejčíkom a riaditeľom Mestskej knižnice v Bratislave pánom Šebestom. Veľa nám priniesla aj spolupráca so Živenou. Hlavnou ideou bola tvorba E. M. Šoltésovej a vzdanie úcty Hane Zelinovej. Pani Prostredná a pani Sládeková boli poctené pozvaním na celoslovenské oslavy Živeny do Bratislavy.

V rámci vzdelávania a poznávania sme navštívili Prahu spolu s Jednotou dôchodcov v Sučanoch. Pri výročí úmrtia M. R. Štefánika sme navštívili Bradlo. Zrealizovali sme zájazdy do Vizovic, Zlínu a Luhačovic. Boli sme v Krakove, Olomouci, na kultúrnych podujatiach v Banskej Bystrici, Košiciach a v Bratislave. Krásna bola návšteva výstavy Tutanchamona v Bratislave. Reprezentovali sme organizáciu na okresnej prehliadke záujmovo-umeleckej tvorivosti. Formou prednášok

a besied s prof. MUDr. Buchancom, MUDr. Igorom Bukovským a MUDr. Annou Maňkovou sme si obohacovali vedomosti z oblasti zdravotníctva. Zabezpečili sme permanentky na masáže a návštevy aquaparku v Turčianskych Tepliciach a Dolnom Kubíne. Zorganizovali sme športové hry. Oslávili sme aj významné jubileá členov.

Iniciovali sme stretnutia s predstaviteľmi mesta Martin a jeho poslancami a riešili problémy občanov v oblasti zdravotníctva, mestskej dopravy a vďaka našej petícii sa zaviedlo bezplatné cestovanie pre občanov nad sedemdesiat rokov. MUDr. Anna Maňková aktívne pomáha pri organizovaní besied a na stretnutia venuje občerstvenie a darčeky účastníkom. MUDr. Katarína Stašková propaguje činnosť Ligy vo svojej ambulancii.

Je nám ctou, keď za kultúrno-osvetovú, verejnoprospešnú a dobrovoľnícku činnosť v sociálno-zdravotnej oblasti v prospech obyvateľov mesta Martin bola pani Elene Prostrednej dňa 11.11.2011 udelená primátorom mesta Martin cena Dobrovoľníka, ktorým sa zaradila do Galérie osobností mesta Martin.

Mgr. Elena Prostredná

Miestna pobočka

POPRADE

Kontakt: poprad@mojareuma.sk, info@reumatikpoprad.sk

Dátum vzniku: január 1992

Terajší preds.: Mária Galková (od 2004)

Zakladajúci preds.: Alena Liptajová (od 1992 –1999, v r. 2004 dočasne poverená vedením MP na 6 mesiacov)

Zoznam ďalších preds.: Ing. Karol Takáč (od 1999 do 2004)

Osobnosti, ktoré výrazne pozitívne ovplyvnili činnosť:
MUDr. Nadežda Rovderová – reumatologička,
Mgr. Mária Sýkorová, úspešná účastníčka Abilympiády

Naša Miestna pobočka bola založená na pomoc pacientom trpiacim reumatickými chorobami v januári 1992 z iniciatívy LPre SR a s veľkou organizačnou podporou MUDr. Rovderovej. Vznikli sme ako prvá miestna pobočka na Slovensku.

Prvou predsedníčkou miestnej pobočky sa stala p. Alena Liptajová, od roku 1999 túto funkciu zastával Ing. Karol Takáč až do roku 2004. Pol roka našu pobočku viedla poverená predsedníčka p. Liptajová a po nej bola zvolená za predsedníčku p. Galková. Hneď od začiatku nášho vzniku sme boli veľmi aktívni a v júni 1992 sme boli nápomocní pri organizovaní medzinárodného kongresu reumatológov v Dolnom Smokovci vo Vysokých Tatrách.

Činnosť našej pobočky v začiatkoch bola úzko spätá s činnosťou LPre SR v Piešťanoch, keďže Liga mala možnosť čerpania grantov a organizovala pre našich členov rekondičné pobyty. V organizovaní rekondičných pobytov sa striedali všetky pobočky a naša pobočka v tom čase zorganizovala rekondičný pobyt v Tatrách pre tri miestne pobočky - Poprad, Bardejov a Vranov nad Topľou. Naši členovia sa zúčastnili rekondičného pobytu v kúpeľoch Nimnica. Pre nedostatok finančných prostriedkov bola neskôr táto činnosť utlmovaná a orientovali sme sa viac na osvetovú a prednáškovú činnosť. Získané finančné prostriedky sú použité na zakupovanie vitamínových prípravkov a prostredníctvom MUDr. Rovderovej rozdelené členom miestnej pobočky.

Od roku 2006 sa aktivity rozšírili o možnosť návštevy termálneho kúpaliska Aqua City v Poprade. Bolo to možné hlavne vďaka príjmu z 2 % zaplatenej dane fy-

zických a právnických osôb. Medzi aktivity, ktoré nie sú vyhradené len pre členov LPre SR patria napríklad tradične organizované akcie k SDR - beh a chôdza reumatikov a reumatológov spojené s propagáciou našej organizácie. Organizujeme výlety do blízkeho okolia, ako je návšteva Slovenského raja, historického centra Levoče a Spišského hradu, zúčastnili sme sa na dvoch plesoch. Navštívili sme termálne kúpalisko v Podhájskej okr. Nové Zámky, kúpele Brusno a iné. Aj keď si tieto výlety hradil každý z vlastného vrecka, boli pre našu pobočku prínosom. Počas týchto výletov sme mali možnosť "nečlenom" priblížiť život, problémy a potreby reumatikov.

Veľmi aktívnou je naša členka p. Mgr. Mária Sýkorová, ktorá sa pravidelne a veľmi úspešne zúčastňuje Abilympiád. O jej úspechoch svedčí aj fakt, že dostala pozvanie na Abilympiádu do Japonska. Jeden z našich cieľov sa práve stáva realitou, vytvorenie vlastnej stránky, kde by sme vás chceli priebežne informovať o našej činnosti, aktuálnom dianí v našej organizácii a podávať rôzne informácie, ktoré by vás mohli zaujímať. Tiež sa tešíme na vaše podnety, návrhy a otázky, ktoré nám môžete zasielať na adresu: lprsr.poprad@gmail.com

Medzi naše hlavné plány patrí aj naďalej zabezpečovať vitamínové prípravky a permanentky na termálne kúpalisko. Podľa možností, by sme tieto aktivity chceli rozšíriť o rehabilitačné cvičenia (kalanetika), vstupy do soľnej jaskyne a príspevky na pobyty v kúpeľoch.

-mg-

Miestna pobočka **TRNAVA**

Kontakt: trnava@mojareuma.sk

Dátum vzniku: 27. 05. 2008

Terajší preds.: Katarína Macková (od 2014)

Zakladajúci preds.: Vílma Houbová (od 2008 do 2014)

Liga proti reumatizmu – MP Trnava organizuje vzdelávacie popoludnia so zdravotníckymi prednáškami, aktívne sa zúčastňujú trnavských „Dní zdravia“, obľúbenou akciou sú „Šikovné ruky reumatikov“, kde si precvičia všetky klby rúk.

Do ich činnosti patrili aj liečebno-rekondičné pobyty, pravidelné cvičenia, spoločné kultúrno-spoločenské akcie.

Pri príležitosti SDR usporiadali vlastné akcie zamerané na pohybové aktivity a zúčastnili sa aj spoločných celoslovenských stretnutí pri príležitosti SDR.

-mb-

Miestna pobočka **ŽILINA**

Kontakt: eva.eva@hotmail.sk , zilina@mojareuma.sk,
0907 104 630

Dátum vzniku: 21. 04. 2006

Terajší preds.: Bc. Eva Sedliačková (od 2013)

Zakladajúci predseda:

Iveta Klaková (od 2006 do 2013)

Z činnosti LPRe MP Žilina vyberáme hlavne rekondično-integračné pobyty, spoločné návštevy divadelných predstavení, turistické vychádzky spojené s opekačkou, obľúbené sú posedenia v čajovni.

Sú to aj stretnutia pri príležitosti SDR v Žiline so spoločnými pohybovými aktivitami – cvičením, behom a malým občerstvením.

-mb-

Miestna pobočka

PÚCHOV

Kontakt: puchov@mojareuma.sk

Dátum vzniku: 12. 05. 2004

Terajší preds.: Ing. Gabriela Ondrichová (od 12. 01. 2011)

Zakladajúci predseda:

Ing. Mária Skušeková (od 12. 05. 2004 do 16.01.2010)

Ďalší preds.:

Marta Bossányiová (od 01. 02. 2010 od 12.01.2011)

Osobnosti, ktoré výrazne pozitívne ovplyvnili činnosť:

Ing. Skušeková Mária, predseda,

Ľudmila Štubňová, tajomníčka (do 12. 01. 2011).

Magda Boráková, zakladajúca členka MP Púchov

Emília Filová, cvičiteľka zdrav. cvičení (od 2004 do 2013)

Ing. Anna Jursíková, členka Predsedníctva LPre SR, hospodárka

Spomíname s kronikou

Určite mi dáte za pravdu, že kronika a jej obsah i z dávnejších čias nám pomôže spomínať. Fotografie dokumentujú, ako sa to vlastne u nás v Púchove v roku 2004 začalo.

Treba spomenúť reumatologičku MUDr. Ľubomíru Šimovú, ktorá si všimla neobvyčajný záujem svojej priateľky robiť čo najviac pre svoje zdravie. Centrálna liga vtedy propagovala a nabádala svojich členov, aby sa zapojili do projektu Európskej ligy proti reumatizmu. V Považskej Bystrici bola členkou LPre aj pani Emília Filová z Púchova, tá pacientka MUDr. Šimovej, ktorá nebola pri zrode LPre v roku 2004 v Púchove, kde sa viac ako 10 rokov venovala Lige. Škoda, že v Považskej Bystrici už MP LPre zanikla.

Každý začiatok má určité problémy, ktoré sa nevyhli ani nám v Púchove. Avšak zaniietené členky výboru dokázali tieto počiatočné ako i ostatné problémy riešiť, pretože veľmi chceli pokračovať v tejto činnosti a mali predstavu ako ďalej. Nosný program bol od začiatku zameraný na pohyb, preto sa zdravotné cvičenia stali hlavným cieľom a tak to je to až doteraz, to znamená jedenásť rokov.

Záujem o túto aktivitu sa zvyšoval, členská základňa

sa rozširovala, cvičilo sa na dve etapy. Tieto obmedzenia nám pomohla vyriešiť riaditeľka ZŠ na Gorazdovej ulici pani Mgr. Flimelová. Dnes máme „svoju“ telocvičňu, kde sa jedenkrát v týždni schádzame a nútime naše už staršie kosti a svaly k výkonnosti. Nemalú zásluhu na fungovaní mala naša prvá predsedníčka Ing. Magda Skušeková. Vo výbore mala naozaj obetavé členky, ktoré boli tvorcami výborných nápadov. Ďalšou predsedníčkou bola Marta Bossányiová. Dnes je predsedníčkou MP LPre Ing. Gabriela Ondrichová.

Čo všetko kronika vie? Vie o všetkých vydaných akciách, úspechoch, plánoch aj dôležitých udalostiach. Nájde v nej priebeh VČS, údaje o vyznamenaniach, jubileách. Naša členská základňa poukazuje nato, že náš cieľ a program je zaujímavý a zdá sa, že aj terajšia telocvičňa už bude onedlho malá, na čom majú samozrejme zásluhu aj cvičiteľky.

Skláňame sa pred tými, ktorí pred 25-imi rokmi urobili kroky k založeniu LPre na Slovensku a pred tými, ktorí založili a rozbehli činnosť v Púchove. Kronika dáva nahliadnuť a spomínať. My sme to využili a spomínali.

Mária Jánošková, Púchov

Miestna pobočka

TRENČÍN

Kontakt: trencin@mojareuma.sk.

Dátum vzniku: 09. 03. 1995

Terajší preds.: Janka Kučerová (od 2012)

Zakladajúci predseda:

Elena Ševčíková (od 1995 do 1999)

Prerušenie činnosti MP bolo od 2000 do 2001

Obnovenie činnosti: 2002

Ďalší predseda: Vojtech Rosa (od 2002 od 2012)

Liga proti reumatizmu – Miestna pobočka Trenčín bola založená na podnet zakladateľov LPre SR v Piešťanoch. Zakladatelia Miestnej pobočky Trenčín boli reumatologička MUDr. Magdaléna Fabianová a pacientka Elena Ševčíková. Na ustanovujúcej schôdzi sa zúčastnili MUDr. Ivan Rybár, MUDr. Daniel Žlnay, MUDr. Vladimír Trunkár a ďalší..

Počas svojej existencie sa v predsedníctve vystriedalo viacero našich členov. Jedným z nich bol aj pán Vojtech Rosa, ktorý bol od začiatku činnosti aktívnym členom miestnej pobočky. Vo výbore začal pracovať až od roku 2002 vo funkcii predsedu MP, do roku 2012. Terajšia predsedníčka pani Janka Kučerová patrí tiež k zakladajúcim členom a vo Výbore pobočky pracovala od jej vzniku.

Hlavnou činnosťou našej miestnej pobočky bolo a aj je zakupovanie permanentiek do rehabilitačných centier a organizovanie rekondičných pobytov, ktorých dĺžka sa odvíjala od finančných možností. Finančné prostriedky sme sa snažili získavať z 2 % zaplatenej dane, v roku 2007 sa podarilo získať tiež finančný príspevok od mesta Trenčín. V posledných rokoch sa zdroje z 2 % zaplatenej dane pre našu miestnu pobočku stále znižujú, čo vyžaduje väčší vklad účastníkov.

Zabezpečujeme kultúrno-spoločenské podujatia pre našich členov. Usporiadali sme divadelné zájazdy do Bratislavy, Nitra, ale aj návštevy divadla v Trenčíne. Oblúbené sú súťaže vo varení guláša, kde sme aj získali 3. miesto pri účasti asi 20 družstiev z blízkeho okolia. Tieto akcie sú spojené s turistickými vychádzkami. Pred Vianocami sa

všetci tešia na spoločenské posedenie a Mikulášsku kapustnicu v Opatovej. Zatiaľ sa nám darí zabezpečiť sponzorov a tí nám prispejú na malé darčeky pre prítomných členov. Posedenie sa končí veselou zábavou i spevom.

Minulý rok sme prvýkrát organizovali v blízkych kúpeľoch Trenčianske Teplice stretnutie pri príležitosti SDR. Naša predsedníčka predcvičovala jednoduchú cvičebnú zostavu za zvukov hudby. Táto akcia zaujala aj kúpeľných hostí, ktorí sa pridávali, alebo len prizerali.

Ak by sme chceli vymenovať záslužné významné osobnosti našej malej komunity, či už je to lekár, pacient alebo sympatizujúci, asi by sme neboli spravodliví ku každému. Mnohí z našich členov prispievajú k fungovaniu našej pobočky podľa svojich najlepších síl a možností.

-mb-

Zaniknuté miestne pobočky LPre SR

V Banskej Bystrici vznikla pobočka v apríli r. 2000. Zakladajúcou predsedníčkou bola MUDr. Tatiana Lehotská. **LPre – MP Banská Bystrica** dlho stagnovala. Po smrti MUDr. Lehotskej sa nenašiel nikto, kto by sa vedenia MP ujal, preto v r. 2012 bola MP riadne zrušená.

V Leviciach vznikla pobočka v októbri r.1993. Zakladajúcou predsedníčkou MP bola p. Helena Uhnáková. **LPre – MP Levice** zanikla v roku 2003

V Nitre vznikla pobočka v októbri r. 1995. Zakladajúcou predsedníčkou MP bola p. Marta Masaryková. **LPre – MP Nitra** zanikla v roku 2003.

V Považskej Bystrici vznikla pobočka v apríli r. 1995. Zakladajúcim predsedom bol Ing. Milan Lobík, ktorý bol vo funkcii v rokoch 1994 až 1999. Od roku 2000 až do zániku bol predsedom pán Milan Škrabko. **LPre – MP Považská Bystrica** zanikla v roku 2012.

Vo Vranove nad Topľou vznikla pobočka v januári r. 1993. Zakladajúcou predsedníčkou bola Ing. Monika Eštoková, ktorá bola vo funkcii v rokoch 1993 až 1999. Od roku 2000 až do zániku bol predsedom pán Jozef Lovás. **LPre – MP Vranov nad Topľou** zanikla v roku 2003.

Odčlenená pobočka

LPre – MP Piešťany vznikla v októbri v roku 1995. Zakladajúcim predsedom bol p. Jarolím Masarovič, ktorý bol vo funkcii v rokoch 1995–1998. Ďalšou predsedníčkou bola p. Anna Lýgia Pučeková v rokoch 1998 – 2012. Za jej pôsobenia pobočka fungovala ako jedna z najaktívnejších pobočiek a spolupráca medzi centrálou a MP bola dobrá a ústretová. V roku 2012 sa stala predsedníčkou p. Viera Mikulová.

MP Piešťany vznikla z iniciatívy a za podpory LPre SR v spolupráci s predsedníctvom, ako riadna MP LPre SR, ale od začiatku, teda od r. 1995, bola na MV SR registrovaná so štatútom samostatnej organizačnej jednotky LPre SR s vlastnými Stanovami a IČO.

Po zmene vedenia v MP dňa 15.2.2012 na výročnej členskej schôdzi odhlasovali odčlenenie MP od centrálnej Ligy proti reumatizmu SR a zároveň i zmenu názvu. Dňa 17.3.2012 listom oznámili, že Liga proti reumatizmu – Miestna pobočka v Piešťanoch na základe uznesenia výročnej členskej schôdze konanej dňa 15.2.2012 schválila zmenu názvu MP Piešťany na „Piešťanskú ligu proti reumatizmu, o. z.“ a zároveň sa odčleňuje od LPre SR.

(z dostupných archivovaných podkladov spracovali -vd- a -mb-)

Míľniky

Ligy proti reumatizmu SR

1990

- 22. októbra vznikla LPre SR, bola zaregistrovaná na Ministerstve vnútra a životného prostredia SR.

1991

- Na kongrese v Budapešti bola Liga proti reumatizmu SR, na schôdzi Stáleho výboru pre sociálne ligy prijatá do Medzinárodnej ligy proti reumatizmu ILAR.
- V novembri sa konalo I. valné zhromaždenie LPre SR v Kongresovej hale SC SLK v Piešťanoch.

1992

- Zaznamenali sme začiatok vychádzania periodickeho časopisu Informačný bulletin LPre SR.
- V januári vznikla prvá miestna pobočka LPre SR v Poprade.

1993

- LPre SR sa stala členom Európskej ligy proti reumatizmu EULAR.
- Boli publikované výsledky prvého dotazníkového prieskumu „Sociálna problematika reumatických chorôb“. Bolo zozbieraných 636 vyplnených dotazníkov.
- V októbri sa uskutočnil prvý informačno-rehabilitačný kurz pre vedúcich miestnych pobočiek z Popradu, Čadce, Vranova nad Topľou, Bratislavy, Považskej Bystrice a Levice.
- V novembri sa uskutočnil druhý rehabilitačno-výchovný pobyt pre chorých s reumatoidnou artritídou pod vedením MUDr. Márie Orlovskej. Zúčastnili sa zástupcovia z MP Čadca, Levice, Poprad, Vranov nad Topľou.
- Doc. MUDr. Tibor Urbánek a MUDr. Pavol Škodáček po 30-ich rokoch vydali opäť knižku „Poznáte reumatické choroby?“.

1994

- V októbri sa uskutočnil rekondično-reedukačný pobyt pre chorých s ankylozujúcou spondylitídou v Liptovskom Jáne pod vedením Anny Váľkovej.
- Uskutočnil sa spoločný rekondičný pobyt vo Veľkých Bieliciach. Akciu organizačne zabezpečovala Margita Ďurišová.
- V októbri sa uskutočnilo II. Valné zhromaždenie LPre SR vo VÚRCH v Piešťanoch.
- V novembri bola prvýkrát odvysielaná správa o LPre SR a jej pobočkách v Slovenskej televízii a v Slovenskom rozhlase s MUDr. M. Orlovskou. Začala aj spolupráca MP s regionálnymi periodikami.

1995

- Vzniklo 6 nových MP (Topoľčany, Bardejov, Trenčín, Ilava, Piešťany a Nitra). Celkovo už LPre SR eviduje 13 miestnych pobočiek.
- LPre SR sa zúčastnila na XIII. Európskom reumatologickom kongrese v Amsterdame, kde sme prezentovali prvé slovenské vydanie knižky „Bolesti a ťažkosti“.
- V LPre SR sa po prvýkrát uskutočnilo národné kolo súťaže esejí Cena Edgara Stena za účasti 14 príspevkov našich autorov.
- LPre SR vydala preklad knižky „Bolesti a ťažkosti“ a pôvodnú publikáciu „Životospráva pri dne“ od MUDr. K. Bošmanského.
- LPre SR v máji evidovala už 2 595 členov.
- V júni a decembri sa konali v NÚRCH rekondičné pobyty MP Topoľčany a Považská Bystrica. V decembri sa potom uskutočnil rekondičný pobyt pre 3 MP, Bardejov, Poprad a Vranov nad Topľou v Hornom Smokovci.

1996

- LPre SR zorganizovala pre najmladšiu generáciu reumatikov prvý rekondičný pobyt v Liptovskom Jáne. Zúčastnilo sa ho vyše 20 mladých reumatikov, vedúcou pobytu bola Anna Válková, rehabilitačná sestra bola Marcelka Jurišová. Organizačne pobyt zabezpečila Margita Ďurišová.

1997

- V Piešťanoch sa pod záštitou SHR uskutočnilo školenie vedúcich rekondícií, za LPre SR školenie absolvovali zástupcovia z MP Bardejov, Ilava, Levice, Martin, Nitra, Piešťany, Poprad, Považská Bystrica a Topoľčany.
- K 01.06. LPre SR evidovala 2 960 členov.

1998

- V marci sa uskutočnilo III. Valné zhromaždenie LPre SR.
- Oficiálne vznikla Sekcia mladých reumatikov (SMR).
- V slovenskom preklade vyšla kniha Moniky Ostensenovej Reuma a materstvo.
- V Informačnom bulletin 2/1998 bolo čitateľom časopisu a členom LPre SR predstavené nové informačné médium INTERNET. VÚRCH prvé kroky s internetom realizoval už v roku 1996 prostredníctvom domény s vlastnou HTML stránkou www.vurch.sk, zároveň sa začalo využívať 5 schránok elektronickej pošty.
- V IB 2/1998 bola po prvýkrát uverejnená rubrika „SMR informuje“.

1999

- Zaznamenali sme vznik organizácie People with Arthritis/Rheumatism in Europe (PARE) (preklad: Ľudia s artritídou/reumatizmom v Európe).

- V októbri sa v Tatranských Matliaroch konal rekondičný pobyt s témou: „Chorý chorému radcom“ za účasti zástupcov z pobočiek LPre SR. MUDr. Orlovská spracovala pre každého individuálny plán. Rehabilitačná sestra Marcelka Jurišová svedomite viedla rehabilitačné cvičenia.
- Od októbra 1998 do februára 1999 sa medzi pacientmi uskutočnil prieskum na tému: Sociálna situácia chorých s reumatickým ochorením. Vrátilo sa 964 vyplnených dotazníkov. Až 100 % respondentov potvrdilo, že sú členmi LPre SR.
- K 01.07.1999 LPre SR evidovala už 3 300 členov.

2000

- LPre SR si slávnostne pripomenula 10. výročie svojho vzniku, mala už 15 miestnych pobočiek.
- LPre SR sa zapojila do iniciatívy „Dekáda kostí a kĺbov 2000 – 2010“ a oboznámila svojich členov s textom „Manifestu pre ľudí postihnutých reumatizmom“.
- Informačný bulletin 1/2000 informoval o novej forme pomoci „Osobná asistencia“.

2001

- Bol „Medzinárodným rokom dobrovoľníctva“.
- LPre SR informovala svojich členov o tom, že Vláda SR prijala „Chartu práv pacientov“.
- V júni sa v Piešťanoch konalo IV. Valné zhromaždenie LPre SR .
- Zástupkyne SMR (Ingrid Kóšová a Daniela Ferencová) sa po prvýkrát zúčastnili na Medzinárodnom kongrese mladých reumatikov (IOYR) v Nórsku v Oslo.
- 10.12.2001 sa konala ustanovujúca schôdza Miestnej pobočky v Bratislave.

Mílniky

Ligy proti reumatizmu SR

2002

- V marci sa v NÚRCH uskutočnil rekondično-reedukčný kurz pre zástupcov MP a SMR s témou „Manažéri svojej choroby“ pod vedením tajomníčky Ligy MUDr. Márie Orlovskej.
- Sekcia mladých reumatikov (SMR) v októbri pripravila prvý slávnostný – benefičný večer pri príležitosti SDR/WAD, kde v programe vystúpilo Divadelné spoločenstvo Rafael na scéne Domu umenia v Piešťanoch s muzikálom Oscara Wilda „Sen o ruži“.
- K 31.12.2002 mala LPRe SR 2 560 členov.

2003

- V marci sme si pripomenuli 50. výročie vzniku Národného ústavu reumatických chorôb v Piešťanoch.
- V auguste sme založili Klub Kĺbik, ktorý sa špeciálne venuje najmladšej generácii reumatikov a ich rodinám. V septembri sa uskutočnil prvý rekondično-edukačný pobyt KK v Lazoch pod Makytou na Čertove.
- V októbri v Dome umenia SMR pripravila benefičný program Radošinského divadla Hlavina s komédiou Hostinec Grand.
- V októbri LPRe SR zorganizovala verejnú zbierku v znamení kvetu „Kostihója lekárskeho“ v Piešťanoch, Nitre, Trenčíne, Považskej Bystrici a Lučenci, no jej výnos bol minimálny.

2004

- V máji sa konalo V. valné zhromaždenie LPRe SR.
- V lete vznikol Klub Motýlik pre pacientov s lupusom. LPRe SR už mala 16 miestnych pobočiek a dva špecializované kluby.
- LPRe SR vydala v preklade brožúrku „Čo by sme mali vedieť o lupuse“ od Dr. Grahama Hughesa.

- V júli sa zástupcovia SMR zúčastnili na Medzinárodnom kongrese mladých reumatikov IYC vo Švajčiarsku.
- V októbri sa pri príležitosti Svetového dňa reumatizmu uskutočnila tlačová konferencia, na ktorej sa zúčastnili: prof. MUDr. Jozef Rovenský, predseda LPRe SR, tajomníčka MUDr. Mária Orlovská, CSc. a predsedníčka SMR Jana Černáková.

2005

- LPRe SR si pripomenula 15. výročie vzniku aj na podujatiach Svetového dňa reumatizmu.
- V júni sa uskutočnil vzdelávací kurz pre zástupcov MP a SMR v Piešťanoch pod vedením MUDr. M. Orlovskej.
- Na 49. zjazde slovenských a českých reumatológov v Piešťanoch vystúpila Ingrid Brečová so svojim dojímavým príbehom
- V októbri sa uskutočnila tlačová konferencia, na ktorej sa zúčastnili: prof. MUDr. Jozef Rovenský, doc. MUDr. Jozef Lukáč, MUDr. Mária Orlovská a Mgr. Ľudmila Hrkčová.
- Informačná kampaň k Svetovému dňu reumatizmu mala hlavnú tému „Nie ste v tom sami!“, LPRe SR sa s podporou sponzorov podarila celoslovenská mediálna kampaň pre širokú verejnosť o problematike reumatických ochorení.
- LPRe SR mala v roku 2005 17 miestnych pobočiek, SMR, Klub Kĺbik a Klub Motýlik.

2006

- „Pacient – partner“ bola téma celoročnej kampane LPRe SR.
- V marci sa tajomníčka LPRe SR MUDr. Mária Orlovská zúčastnila na stretnutí s Ivanom Gašparovičom, prezidentom SR.

- V máji sa uskutočnil prvýkrát spoločný pobyt členov SMR a Klubu Kĺbik (mladých reumatikov a detí s JIA) a zaviedol sa názov „rekondično-integračný pobyt“, ktorý sa používa dodnes.
- V októbri sa v rámci „Akčného týždňa“ uskutočnila tlačová konferencia.
- Vyšla prvá pôvodná knižka z produkcie mladých reumatikov (SMR a KK) Boľavý kĺbik, ktorá bola určená hlavne rodičom novodiagnostikovaných malých pacientov – detí s JIA. Spoluautori knižku predstavili v októbri na „Vzdelávacom popoludní“ v NÚRCH.
- V októbri sa LPre SR zúčastnila na prezentácii svojich aktivít v budove Národnej rady SR.
- V októbri SMR zorganizovala benefičný koncert skupiny The Beckwards.

2007

- Bol Európskym rokom rovnakých príležitostí pre všetkých.
- V septembri sa v Banskej Bystrici konal 1. ročník Behu a chôdze reumatológov a reumatikov pod názvom „Rozbeháme sa pre zdravie“.

2008

- Prvýkrát bolo slávnostné vyhodnotenie Novinárskej pocty KROK. Vydali sme knižku Kamienky z mozaiky.

2009

- Predstavili sme a realizovali 2 DVD s cvičebnými zostavami pre dospelých pacientov s RA a pre deti s JIA.

2010

- Vydali sme knižky Kamienky z mozaiky 2 (v dvoj-

jazyčnom prevedení Sj a Aj) a zborník KROK 2008 – 2009.

2011

- Abdikoval zakladajúci predseda LPre SR Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP, ktorý je od roku 2012 Čestným predsedom LPre SR.

2012

- Za predsedníčku LPre SR bola zvolená pacientka Mgr. Jana Dobšovičová Černáková. Uviedli sme do života knižky Kde bolelo, tam bolelo... a zborník KROK 2010 – 2011. Začala spolupráca s CK Marko Polo na projekte firemnej filantropie s názvom POMÁHAME cez portál Letenky.sk.

2013

- Celoročné snaženie a činnosť LPre SR vyvrcholili 12. októbra Svetovým dňom reumatizmu v Bratislave. Vydali sme informačný leták s názvom VZOPRI SA. Uskutočnilo sa prvé spoločné stretnutie LPre SR a Revma ligy ČR v Luhačovicích.

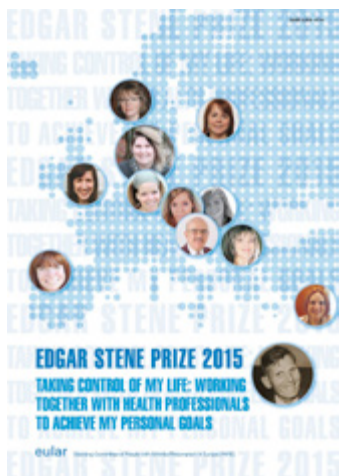
2014

- Otvorili sme Centrum sociálno-psychologickej podpory pre ľudí s reumatickým ochorením, uviedli do života knižky Materstvo a reuma a zborník KROK 2012-2013. Vydali sme informačný leták s názvom OPRI SA. Stretnutie s Revma ligou ČR v Piešťanoch.

2015

- 25 rokov úspešnej činnosti LPre SR sme si pripomenuli počas roka na všetkých podujatiach a v októbri na celoslovenskom stretnutí reumatikov v Piešťanoch 10.10.2015. Uskutočnilo sa už 3. stretnutie s Revma ligou ČR v Piešťanoch.

Súťaž esejí o Cenu Edgara Stena

Iniciatívu pacientov – reumatikov podporuje aj udeľovanie ceny Edgara Stena pri kongresoch Európskej ligy proti reumatizmu. Edgar Stene, predseda Nórskej sociálnej ligy, trpiaci Bechterevovou chorobou, venoval posledné roky svojho života organizovaniu boja proti reumatickým chorobám nielen vo svojej vlasti, ale aktívne vystupoval aj na medzinárodných stretnutiach. Súťaž esejí o Cenu Edgara Stena vyhlasuje EULAR každoročne. Prihlasujú sa do nej členovia národných lig s krátkou esejou o svojej chorobe a prispôbení sa zmenenej životnej situácii spôsobenej reumatickým ochorením. Súťažné návrhy hodnotí medzinárodná komisia, víťazi sú pozvaní na kongres EULAR a tam si slávnostne prevezmú cenu spojenú s finančnou čiastkou 2000 EUR.

V roku 2014 bola nominovaná a do tejto medzinárodnej súťaže odoslaná esej našej členky Mgr. Vladimíry Barnincovej, v roku 2015 esej Veroniky Červenákovskej. Ďakujeme im za snahu a účasť v súťaži. Eseje boli uverejnené nielen v našom bulletinu, ale aj v Bulletinu EULAR.

Plány Ligy proti reumatizmu

Liga proti reumatizmu na Slovensku má aj do budúcnosti ambície byť moderným a progresívnym pacient-ským občianskym združením, ktoré pomáha ľuďom s reumatickými chorobami, ich rodinám i sympatizantom.

Chce naďalej prispievať k osvete a popularizácii nových vedeckých poznatkov, napomáhať zvyšovaniu odbornosti v reumatológii. Veľmi dôležitá bude aj spolupráca s medzinárodnými organizáciami podobného zamerania, ako napr.: Európskou ligou proti reumatizmu (EULAR) a Ľudia s artritídou/ reumatizmom v Európe (PARE). Nemenej dôležitou súčasťou aktivít LPR SR musí byť intenzívna spolupráca s patientskymi OZ na národnej úrovni v rámci SR.

Prioritou zostáva človek – jednotlivec, či už člen alebo potenciálny člen LPR SR. Všetky svoje skúsenosti a poznatky budeme venovať zlepšovaniu činnosti v miestnych pobočkách a kluboch LPR

SR a v prípade záujmu budeme podporovať vznik a rozvoj nových organizačných jednotiek (MP/K).

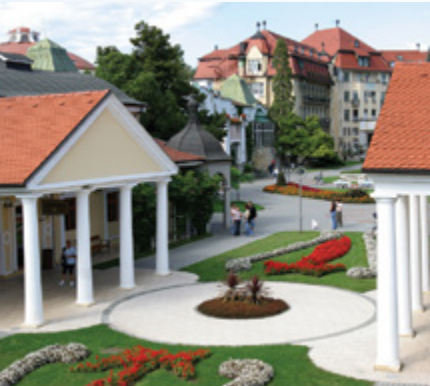
Je stále potrebné vysvetľovať na rôznych úrovniach i odborných podujatiach, že reumatické choroby sú závažným sociálno-ekonomickým problémom ľudstva, ich dôsledky sú príčinou pracovnej neschopnosti a invalidity takmer polovice pacientov.

Poslaním Ligy proti reumatizmu na Slovensku bolo i vždy bude obhajovať a presadzovať záujmy a potreby ľudí s reumatickými chorobami na úseku zdravotnom, sociálnom, spoločenskom a pracovnom, predovšetkým tým, že organizuje spoluprácu všetkých, ktorí vedia, môžu a chcú pomôcť.

Aj cez pôvodnú publikačnú činnosť budeme naďalej oboznamovať verejnosť s problematikou reumatických chorôb a usilovať sa tak o skvalitnenie preventívnej, zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

-jdc-

Naše bahno na Vaše kĺby

KÚPELE PIEŠŤANY

**DANUBIUS HOTELS
GROUP**

Naše unikátne bahno, liečivá minerálna voda a program liečebných procedúr ušitých na mieru pomôžu zlepšiť zdravotný stav vášho pohybového aparátu.

- ≈ medzinárodné hotely od 2 do 5 hviezdíčiek
- ≈ 4 kúpeľné domy
- ≈ všetky služby pod jednou strechou
- ≈ medicínska odbornosť
- ≈ viac ako 60 druhov liečebných procedúr
- ≈ Kúpeľný ostrov s pešou zónou a tichým parkom
- ≈ koncerty a bohatý kultúrny program

Viac informácií o pobytoch nájdete na našej webovej stránke alebo na tel.: 033/ 775 7733
e-mail: booking@spapiestany.sk

piestany.danubiushotels.sk

Summary

(by Barbora Pacíková)

A few introductory words written to readers by LPre SR chairperson Jana Dobšovičová Černáková about the aim and content of the almanac, but especially to thank those who have established LPre SR 25 years ago and during many years of successful activity of the League contributed to its development and to help rheumatism.

Memories of the establishment of the League Against Rheumatism are described by the founding chairman prof. MD. Jozef Rovenský, DrSc, FRCP (1990-2011).

Lawyer JUDr. Viktor Milata contributed by letter. JUDr. Milata was at the beginning of LPre SR in 1990 and is its members to this day.

League Against Rheumatism SR is a civic patients organization that focuses all its activities for 25 years to people who are in any way affected by rheumatism. OZ is the only one with nationwide coverage. It has 16 organizational units, including 14 local branches and two specialized clubs.

League Against Rheumatism in Slovakia (LPre SR) was established in 1990 on the initiative of a group of patients and former employees of the Research Institute of Rheumatic Diseases. LPre SR organized cooperation of all who want to, know and can help rheumatism. It also provides consultancy services in health and social issues. Through its activities informs public about the problems of rheumatic diseases, striving for better health and social care for rheumatism and promotes the introduction of new work methods and organization of activities' patient associations.

Present in League Against Rheumatism SR - it is a voluntary, independent, non-professional, charitable, patient association. The main objective of the association is to actively contribute to the improvement of the comprehensive care of people with rheumatic diseases. However, words are not enough in this case, results of a positive practice can be seen. LPre SR members are patients, their families, volunteers, friends, sympathizers, specialists in rheumatology and other helping professions.

The most important projects LPre SR: Newsletter LPre SR (1992 - 2015), rich original publications (2006 - 2015): Aching Joint (2006), Stones of Mosaic (2008), Stones of Mosaic 2 (2010) (reprinted with translations in English), Almanac STEP 2008 - 2009 (2010), where it hurt, there hurt ... (2012), AlmanacSTEP 2010-2011 (2012), Proceed-

ings STEP 2012-2013 (2014) Motherhood and rheumatism (2014) (and a translation into English), Almanac of the 25 years of the League Against Rheumatism in Slovakia (2015), two DVD recordings of the exercises for adults with RA and children with JIA (2009). Recoditional stays of local branches and reconditioning-integrational stays of Klub Klbik. Establishment of a Center of social and psychological support for people suffering from rheumatic diseases (CS-PP) initiated by the League Against Rheumatism in Slovakia (LPre SR) since 2008 in response to the lack of social and psychological assistance for patients with rheumatic diseases. The project was implemented and CS-PP to open in 2014. The aim of this consultation is to help people - patients with rheumatic diagnosis. Awarding Journalism prize STEP is from the beginning aimed to highlight retrospectively already published television, radio and print publication contributions with a theme of rheumatism and life with rheumatism. World Arthritis Day - 12 October is worldwide day dedicated to rheumatism since 1996. League Against Rheumatism SR within the framework of the World Arthritis Day annually prepares a series of interesting events to raise awareness of rheumatic diseases and early diagnosis.

Short overview of local branches and clubs of LPre SR approximates their activities and specific regional activities that are desirable and sought after locations.

In Milestones we highlight the most important events and activities of LPre SR from 1990 to 20015.

In several places of Almanac the authors highlight the collaboration with EULAR and PARE. They did not forget to note that active participation in an essay contest on the Edgar Price Stone.

League Against Rheumatism Slovakia has for the future ambitions to be a modern and progressive patient civic association that helps people with rheumatic diseases, their families and supporters. It wants to continue to contribute to raising awareness and popularization of new scientific knowledge, to increased expertise in rheumatology. Very important is the cooperation with international organizations like eg.: the European League Against Rheumatism (EULAR) and People with arthritis / rheumatism in Europe (PARE). No less important part of the activities LPre SR must be intensive cooperation with patient civic organisations at national level in Slovakia.

SPOLU TO ZVLÁDNEME

VZDELÁVACÍ PROGRAM

pre pacientov s biologickou liečbou

www.spolutozvladneme.sk • www.biologickaliecba.sk

V SPOLUPRÁCI

Slovenská reumatologická spoločnosť • Slovenská dermato-venerologická spoločnosť
Liga proti reumatizmu na Slovensku • Spoločnosť psoriatickov a atopikov SR
Bodkáčik - Združenie pre rodiny, deti a mládež s kožným ochorením
Liga proti reumatizmu - Klub Klíbk • Pfizer Luxembourg SARL, o.z Slovensko

*Pacientsky program je určený pre všetkých pacientov s diagnózami RA, PsA, AS, JIA, PsO
a nie je žiadnym spôsobom viazaný na predpisovanie niektorého lieku.

Pfizer Luxembourg SARL, o. z.
Pribinova 25, 811 09 Bratislava, tel.: 02/3355 5500, fax: 02/3355 5499, www.pfizer.sk

25 ROKOV LIGY PROTI REUMATIZMU NA SLOVENSKU

KATARÍNA
Roščiová

NOVINÁRSKA POČTA
KROK
10.10.2015

O 14. HODINE
HUDOBNÝ PAVILÓN HARMONY
KÚPEĽNÝ OSTROV PIEŠŤANY

PRI NEPRIAZNIVOM POČASÍ V SPOLOČENSKOM CENTRE SLK
VSTUPNÉ DOBROVOĽNÉ

FOLKLÓRNY SÚBOR ŽITO
HOTELOVÁ AKADEMIA Ľ. WINTERA, PIEŠŤANY

LIGA PROTI
REUMATIZMU
NA SLOVENSKU

PARTNERI PODUJATIA:

MESTO PIEŠŤANY

ABBVIE, S.R.O., PENZIÓN HELLENE PIEŠŤANY, PFIZER LUXEMBOURG SARL, O.Z.,
ROCHE SLOVENSKO, S.R.O., SANOFI-AVENTIS PHARMA SLOVAKIA, S.R.O.,
SLOVENSKÉ LIEČEBNÉ KÚPELE PIEŠŤANY, A.S., ULTRA PRINT, S.R.O.